

Forfatter: Kierkegaard, Søren

Titel: Udrag fra Begrebet Angst

Citation: Kierkegaard, Søren: "Begrebet Angst", i Kierkegaard, Søren: *Begrebet Angst*, udg. af Lars Petersen ; Merete Jørgensen , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1991, s. 173. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur:
<https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-kierkegaard01val-shoot-idm140698091550688.pdf>
(tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Begrebet Angst

Karakteristisk for S.K.s argumentationsmåde er det, at han meget hyppigt anvender argumenter af typen: hvis det, som jeg siger, ikke er rigtigt, så opløser alt sig i meningsløshed - »saa god Nat! al Mening i Livet« (97). Bag hans forestillinger om synd og frihed ligger netop en argumentation af denne type. Hvis det (ifølge S.K.) skal give mening at tale om synd, så må synden være et udtryk for en form for frihed og ikke for skæbne, dvs. »Nødvendighed og Tilfældighed« (90), - eller for »Menneskenaturen« (24), som er det eneste, psykologien kan beskæftige sig med. Da det fra en menneskelig synsvinkel, som kun kan få øje på menneskets natur eller kun kan se dets liv som skæbne, forekommer tvetydigt, for ikke at sige særdeles tvivlsomt, om synden er forbundet med frihed, så må spørgsmålet lægges helt uden for menneskelig kompetence og henvises direkte til højeste sted. Herved gøres synden samtidig absolut, dvs. den fritages for den usikre menneskelige vurdering, der altid vil se den som relativ, altid vil spørge om, hvor stor synden egentlig er. At S.K.s argumentation bygger på en henvisning til meningsløshed som alternativet til hans egne synspunkter - det ses også af, at hvis mennesker vælger at se bort fra det absolutte og det evige for at leve i synden, så henviser 174 S.K. dem til at klamre sig til et kort og meningsløst liv i det jordiske øjeblik, hvor det desperat gælder om at »få levet«, mens tid er: »Naar man blot kan komme med, blot eengang føre Øieblikkets Vaks op, da har man levet, [...] thi hvad er et Menneskeliv mere værd end en ung Piges korte Deilighed, der allerede har holdt sig ualmindeligt godt, naar den een Nat har fortryllet de Dandsendes Rækker og først falmende i Morgenstunden« (97). S.K. fremstiller her menneskets liv i en markant kunstnerisk forkortning for at vise, at flygter man fra evigheden, så flygter man ind i armene på døden. Et andet sted gør S.K. opmærksom på, at døden altid møder op som deltager, når mennesker »åndløse« mener, at de »nyder livet«: »for at spotte Menneskene, der indbilde sig at kunne spotte den, træder [den] frem forklædt, [...] den Ubekjendte, der fængsler Alle ved sin Høflighed og henjubler Alle i Lystens vilde Overgivenhed, er Døden« (89).